

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**Кафедра правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки
Навчально-науковий інститут № 5**

РОБОЧА ПРОГРАМА

**навчальної дисципліни «Сучасні доктрини трудового права»
вибіркових компонент
освітньої програми третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти**

зі спеціальності 12.00.05 – трудове право; право соціального забезпечення

(08 – Право, 081 - Право)

Харків 2024

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 14.08.2024 р. № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних, соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 13.08.2024 р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки навчально-наукового інституту № 5 протокол від 12.08.2024 р. № 7

Розробники:

доцент кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки навчально-наукового інституту № 5 Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент Подорожній Артем Юрійович

Рецензенти:

1. Учений секретар секретаріату Вченої ради, доктор юридичних наук, доцент Невядовський Владислав Олегович.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 6	08 <u>Право;</u> (шифр галузі) (назва галузі знань)	Навчальний курс <u>2</u> (номер)
Загальна кількість годин - 180	081 <u>Право;</u> (код спеціальності) (назва спеціальності)	Семестр <u>3</u> (номер)
Кількість тем – 6	<u>Третій (освітньо-науковий)</u> <u>рівень вищої освіти</u> (назва СВО)	Види контролю: <u>екзамен</u> (екзамен, залік)
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання
Лекції – <u>42</u> ; (години)		Лекції – <u>18</u> ; (години)
Семінарські заняття – <u>48</u> ; (години)		Семінарські заняття – <u>18</u> ; (години)
Практичні заняття – _____; (години)		Практичні заняття – _____; (години)
Лабораторні заняття – _____; (години)		Лабораторні заняття – _____; (години)
Самостійна робота – <u>90</u> ; (години)		Самостійна робота – <u>144</u> ; (години)
Індивідуальні завдання:		Індивідуальні завдання:
Курсова робота – _____ (кількість; № семестру)		Курсова робота – _____ (кількість; № семестру)
Реферати (тощо) – _____ (кількість; № семестру)		Реферати – _____ (кількість; № семестру)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета. Метою навчальної дисципліни «Сучасні доктрини трудового права» полягає у формуванні знань теоретичних засад трудового права, наукових шкіл у трудовому праві, історії розвитку ідей щодо предмету, методу, функцій, принципів, системи, джерел трудового права та трудового договору, а також навичок та умінь, необхідних для науково-дослідницької діяльності.

Завдання: Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Сучасні доктрини трудового права» є:

– формування у здобувачів навиків самостійної наукової діяльності у сфері трудового права;

- сприяння інтенсифікації творчих зусиль здобувачів, розвитку їх пізнавальної діяльності, актуалізації знань з проблем трудового права;
- формування у здобувачів правосвідомості, правничої культури, моральних та інших якостей.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення навчальної дисципліни «Сучасні доктрини трудового права» базується на знанні здобувачами трудового права, цивільного права, теорії держави і права та конституційного права.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати:

- на доктринальному рівні сутність і природу трудового права;
- методологічний інструментарій в науково-дослідницькій діяльності;
- теоретичні засади трудового права;
- бути здатними пропонувати нові ідеї щодо концептуальних засад трудового права;
- концептуальні засади предмету, методу, функцій, принципів, системи, джерел трудового права та трудового договору.

вміти:

- аналізувати закони та інші нормативно-правові акти трудового законодавства;
- ефективно використовувати методологічний інструментарій в науково-дослідницькій діяльності;
- критично осмислювати теоретичні засади трудового права;
- самостійно здійснювати науково-дослідницьку діяльність;
- відстоювати власну точку зору щодо концептуальних засад предмету, методу, функцій, принципів, системи, джерел трудового права та трудового договору.

Програмні компетентності: ВК.01.2

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:	
Інтегральна компетентність	Здатність застосовувати концептуальні та методологічні знання для вирішення значущих проблем у галузі держави і права, що передбачає застосування правових інститутів, норм, наукових положень, доктрин, принципів, а також організацію і проведення досліджень із подальшим впровадженням інновацій в практично-

	перетворювальну діяльність	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-1	Здатність до критичного осмислення суспільних та галузевих процесів і явищ
	ЗК-3	Здатність бачити поліваріативність підходів до розв'язання сформульованої проблеми, а також сформувати алгоритм її вирішення
	ЗК-4	Здатність застосовувати знання під час наукового пошуку і у практичних ситуаціях
	ЗК-9	Здатність генерувати нові ідеї (креативність), синтезувати комплексні ідеї
	ЗК-10	Здатність приймати обґрунтовані рішення
	ЗК-11	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності)
	ЗК-12	Здатність працювати в міжнародних наукових проектах
	ЗК-13	Здатність розробляти наукові проекти та управляти їх реалізацією
	ЗК-15	Здатність оцінювати результати наукових досліджень інших науковців за об'єктивними критеріями
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	ФК-1	Формування концептуального знання щодо сутності верховенства права як однієї з основоположних цінностей демократичної держави. Уміння застосовувати принципи верховенства права, в тому числі, у ситуаціях законодавчої невизначеності
	ФК-2	Формування концептуального знання щодо системи права Європейського Союзу та її співвідношення з правовою системою України
	ФК-3	Формування концептуального знання щодо меж впливу норм міжнародного, зокрема європейського права на стан національного законодавства, тенденцій його

	трансформації
ФК-4	Формування концептуального знання щодо форм впливу практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні
ФК-6	Формування навичок проведення порівняльно-правових досліджень окремих інститутів права
ФК-8	Формування умінь застосовувати традиційні та новітні методи й інструменти наукового пошуку
ФК-9	Формування навичок застосування міждисциплінарного підходу в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності
ФК-10	Формування умінь ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення правових норм, а також знання практики їх застосування
ФК-11	Формування умінь критично оцінювати результати наукових пошуків, інноваційний характер одержаних результатів і на цій основі підвищувати рівень своєї професійної діяльності, включаючи безперервний саморозвиток та самовдосконалення
ФК-13	Формування умінь і навичок доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію про ідеї, проблеми, ухвалені рішення, досвід та аргументації; відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності
ФК-14	Формування умінь і навичок самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини
ФК-15	Формування умінь і навичок самостійно готувати проекти актів правозастосування, включаючи вимоги щодо їх

		законності, обґрунтованості та умотивованості
	ПРН-2	Володіти сучасними методами наукового дослідження; вміти застосовувати їх в процесі вирішення правової проблематики, в тому числі шляхом генерації нових ідей
	ПРН-6	Вміти використовувати здобутки теорії права, інших правових наук під час здійснення комплексних досліджень, а також розв'язання проблем окремої групи правових відносин
	ПРН-7	Вміти використовувати міжнародний досвід при вирішенні наукової проблематики; визначати вплив міжнародних правових стандартів під час їх порівняння із вітчизняними
	ПРН-8	Здійснювати взаємодію із суб'єктами, які не належать до наукової спільноти, задля визначення проблем, що турбують суспільство, а також поширення правових знань і наукових даних
	ПРН-9	Знати концептуальні засади правотворення, правових регулювання і застосування; способи опрацювання юридичної інформації з метою вирішення правової проблематики
	ПРН-11	Демонструвати здатність до критичного аналізу чинного законодавства, практики його застосування, розробки проєктів нормативно-правових актів із обґрунтуванням власної позиції щодо необхідності їх прийняття
	ПРН-12	Вміти самостійно готувати проєкти актів правозастосування у різних сферах професійної діяльності, включаючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості
	ПРН-14	Вміти вільно спілкуватись з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, науковою спільнотою, суспільством у цілому, критично

		осмислювати та оцінювати окремі наукові дослідження із відповідної правової проблематики
--	--	--

3. Програма навчальної дисципліни

ТЕМА № 1. «Історія виникнення наукових шкіл у трудовому праві»

Перші наукові праці у трудовому праві.

Видатні особистості у науці трудового права.

Радянські школи трудового права.

Школи трудового права у незалежній Україні.

ТЕМА № 2. «Концепції предмету трудового права»

Дореволюційна концепція трудового права.

Становлення трудового права як самостійної галузі права.

Концепція індивідуальності трудових правовідносин.

Концепція поділу предмету трудового права на індивідуальні та колективні трудові відносини.

Трудові правовідносини: поняття, особливості та структура.

Класифікації відносин пов'язаних з трудовими.

Концепції сфери дії трудового права.

ТЕМА № 3. «Теоретичні засади методу трудового права»

Концептуальні підходи до методу трудового права. Відмінність методу трудового права від методів галузей права, які межують з трудовим. Поєднання централізованого і локального регулювання трудових і пов'язаних з ними відносин. Договірний спосіб залучення до праці з дотриманням умов праці, встановлених трудовим законодавством. Участь представників працівників у правовому регулюванні праці. Специфічні прийоми і способи захисту трудових прав і забезпечення виконання трудових обов'язків.

ТЕМА № 4. «Історія та розвиток вчень про систему та джерела трудового права»

Історія становлення системи трудового права.

Концептуальні підходи до системи трудового права.

Основні інститути трудового права.

Співвідношення системи трудового права із системою трудового законодавства, системою науки трудового права та системою навчальної дисципліни «Трудове право».

Концептуальні підходи до співвідношення міжнародних та національних документів у галузі праці. Міжнародні засади розвитку трудового права.

Кодекс законів про працю України – основне кодифіковане джерело трудового права.

Класифікації нормативно-правових актів у сфері праці.

Концептуальні підходи до місця рішень Конституційного Суду України та керівних роз'яснень Пленуму Верховного Суду України у трудовому праві.

ТЕМА № 5. «Концептуальні підходи до принципів та функцій трудового права»

Радянська концепція принципів трудового права.

Сучасні підходи до системи принципів трудового права. Класифікація принципів трудового права . Співвідношення норм права і принципів в трудовому праві. Свобода праці, як основний галузевий принцип сучасного трудового права.

Радянська концепція функцій трудового права. Сучасні підходи до системи функцій трудового права.

ТЕМА № 6. «Історія розвитку вчень про трудовий договір»

Вчення Л.С. Таля про трудовий договір.

Радянські доктрини трудового договору.

Сучасна концепція трудового договору. Види трудового договору. Концептуальні підходи до природи контракту. Проблеми укладення трудового договору.

Значення трудових книжок: історія їх введення та сучасна доцільність.

Місце випробування при прийнятті на роботу серед умов трудового договору.

Концепції зміни трудового договору. Проблеми припинення та призупинення трудового договору .

4. Структура навчальної дисципліни
4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема № 1: Історія виникнення наукових шкіл у трудовому праві	20	4	6			10	
Тема № 2: Концепції предмету трудового права	36	8	8			20	
Тема № 3: Теоретичні засади методу трудового права	22	6	6			10	
Тема № 4: Історія та розвиток вчень про систему та джерела трудового права	32	8	8			16	
Тема № 5: Концептуальні підходи до принципів та функцій трудового права	28	6	8			14	
Тема № 6: Історія розвитку вчень про трудовий договір	42	10	12			20	
							Екзамен
Всього за рік:	180	42	48			90	

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Тема № 1: Історія виникнення наукових шкіл у трудовому праві	28	2	2			24	
Тема № 2: Концепції предмету трудового права	32	4	4			24	
Тема № 3: Теоретичні засади методу трудового права	28	2	2			24	
Тема № 4: Історія та розвиток вчень про систему та джерела трудового права	28	4	4			24	
Тема № 5: Концептуальні підходи до принципів та функцій трудового права	28	2	2			24	
Тема № 6: Історія розвитку вчень про трудовий договір	32	4	4			24	
							Екзамен
Всього за рік:	180	18	18			144	

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни	Література:
Тема № 1: Історія виникнення наукових шкіл у трудовому праві <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія виникнення трудового права. 2. Перші наукові праці у трудовому праві. 3. Видатні особистості у науці трудового права. 4. Співвідношення трудового права з іншими галузями права. 5. Радянські школи трудового права. 6. Школи трудового права у незалежній Україні. 	<p>Гураш В.М. Становлення та розвиток трудового права в Україні: Дис. ... канд. юрид. наук / В.М. Гураш. — Львів, 2013. — С. 145–147.</p>
Тема № 2: Концепції предмету трудового права <ol style="list-style-type: none"> 1. Дореволюційна концепція трудового права. 2. Становлення трудового права як самостійної галузі права. 3. Концепція індивідуальності трудових правовідносин. 4. Концепція поділу предмету трудового права на індивідуальні та колективні трудові відносини. 5. Трудові правовідносини: поняття, особливості та структура. 6. Відносини пов'язані з трудовими: поняття та види. 7. Концепції сфери дії трудового права. 	<p>Венедіктов С. В. Теоретико-правові засади сучасної концепції трудового правовідношення в Україні: монографія / С. В. Венедіктов. — Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. — 224 с.</p> <p>Вишновецька С. В. Методологія науки трудового права: монографія / С. В. Вишновецька. — К. : Ніка-Центр, 2014. — 320 с.</p> <p>Костюк В. Л. Правосуб'єктність у трудовому праві: проблеми теорії та практики: монографія / В. Л. Костюк. — К. : Видавець Карпенко В. М., 2012. — 464 с.</p> <p>Слюсар А. М. Правовий статус суб'єктів трудового права України: теоретико-правовий аспект: монографія / А. М. Слюсар. — Х. : ФІНН, 2011. — 336 с.</p> <p>Шамшина І. І. Суб'єкти трудового права: правове регулювання в умовах ринкових відносин: монографія / І. І. Шамшина. — Луганськ : Л-ра, 2010. — 448 с.</p> <p>Мельник К. Ю. Трудове право України : підручник / К. Ю. Мельник. — Харків : Діса плюс, 2014. — 480 с.</p> <p>Трудове право: підручник / В. В. Жернаков, С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко та ін. ; за ред. В. В. Жернакова. — Х. : Право, 2012. — 496 с.</p> <p>Трудове право України: академічний курс: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Пилипенко П. Д. та ін. ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. П. Д. Пилипенка. — К. : Ін Юре, 2014. — 548 с.</p> <p>Мельник К.Ю. До питання трудової правосуб'єктності працівників / К.Ю. Мельник //</p>

	Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 1. – С. 112-115. Мельник К.Ю. Загальнотеоретичні підходи до розуміння сфери дії трудового права / К.Ю. Мельник // Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. – 2010. – Вип. 50. – С. 287-292.
Тема № 3: Теоретичні засади методу трудового права	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Концептуальні підходи до методу трудового права. 2. Відмінність методу трудового права від методів галузей права, які межують з трудовим. 3. Поєднання централізованого і локального регулювання трудових і пов'язаних з ними відносин. 4. Договірний спосіб залучення до праці з дотриманням умов праці, встановлених трудовим законодавством. 5. Участь представників працівників у правовому регулюванні праці. 6. Специфічні прийоми і способи захисту трудових прав і забезпечення виконання трудових обов'язків. 	<p>Андріїв В. М. Юридичний механізм забезпечення трудових прав працівників: монографія / В.М. Андріїв. — Чернігів : Черніг. держ. ін.-т права, соц. технологій та праці, 2011. — 305 с.</p> <p>Вишновецька С. В. Методологія науки трудового права: монографія / С. В. Вишновецька. — К. : Ніка-Центр, 2014. — 320 с.</p> <p>Мельничук Н. О. Договірне регулювання трудових відносин в нових економічних умовах: монографія / Н. О. Мельничук. — К. : Хай-Тек Прес, 2012. — 340 с.</p> <p>Мельник К. Ю. Трудове право України : підручник / К. Ю. Мельник. — Харків : Діса плюс, 2014. — 480 с.</p> <p>Трудове право: підручник / В. В. Жернаков, С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко та ін. ; за ред. В. В. Жернакова. — Х. : Право, 2012. — 496 с.</p> <p>Трудове право України: академічний курс: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Пилипенко П. Д. та ін. ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. П. Д. Пилипенка. — К. : Ін Юре, 2014. — 548 с.</p>
Тема № 4: Історія та розвиток вчень про систему та джерела трудового права	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Історія становлення системи трудового права. 2. Концептуальні підходи до системи трудового права. 3. Основні інститути трудового права. 4. Співвідношення системи трудового права із системою трудового законодавства, системою науки трудового права та системою навчальної дисципліни «Трудове право». 5. Концептуальні підходи до співвідношення міжнародних та національних документів у галузі праці. 6. Міжнародні засади розвитку трудового права. 7. Кодекс законів про працю України – основне кодифіковане джерело трудового права. 8. Класифікації нормативно-правових актів у сфері праці. 9. Концептуальні підходи до місця рішень Конституційного Суду України та керівних роз'яснень Пленуму Верховного 	<p>Мельничук Н. О. Договірне регулювання трудових відносин в нових економічних умовах: монографія / Н. О. Мельничук. — К. : Хай-Тек Прес, 2012. — 340 с.</p> <p>Мельник К. Ю. Трудове право України : підручник / К. Ю. Мельник. — Харків : Діса плюс, 2014. — 480 с.</p> <p>Трудове право: підручник / В. В. Жернаков, С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко та ін. ; за ред. В. В. Жернакова. — Х. : Право, 2012. — 496 с.</p> <p>Трудове право України: академічний курс: підруч. для</p>

Суду України у трудовому праві.	студ. вищ. навч. закл. / Пилипенко П. Д. та ін. ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. П. Д. Пилипенка. — К. : Ін Юре, 2014. — 548 с.
Тема № 5: Концептуальні підходи до принципів та функцій трудового права	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Радянська концепція принципів трудового права. 2. Сучасні підходи до системи принципів трудового права. 3. Класифікація принципів трудового права. 4. Співвідношення норм права і принципів в трудовому праві. 5. Свобода трудового договору, як основний галузевий принцип сучасного трудового права. 6. Радянська концепція функцій трудового права. 7. Сучасні підходи до системи функцій трудового права. 	<p>Божко В. М. Засади правового регулювання оплати праці: теоретичний аспект: монографія / В. М. Божко. — Полтава : Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка, 2011. — 402 с.</p> <p>Мельничук Н. О. Договірне регулювання трудових відносин в нових економічних умовах: монографія / Н. О. Мельничук. — К. : Хай-Тек Прес, 2012. — 340 с.</p> <p>Мельник К. Ю. Трудове право України : підручник / К. Ю. Мельник. — Харків : Діса плюс, 2014. — 480 с.</p> <p>Трудове право: підручник / В. В. Жернаков, С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко та ін. ; за ред. В. В. Жернакова. — Х. : Право, 2012. — 496 с.</p> <p>Трудове право України: академічний курс: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Пилипенко П. Д. та ін. ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. П. Д. Пилипенка. — К. : Ін Юре, 2014. — 548 с.</p>
Тема № 6: Історія розвитку вчень про трудовий договір	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Вчення Л.С. Таля про трудовий договір. 2. Радянські доктрини трудового договору. 3. Сучасна концепція трудового договору. 4. Види трудового договору. 5. Концептуальні підходи до природи контракту. 6. Проблеми укладення трудового договору. 7. Значення трудових книжок: історія їх введення та сучасна доцільність. 8. Місце випробування при прийнятті на роботу серед умов трудового договору. 9. Концепції зміни трудового договору. 10. Проблеми припинення та призупинення трудового договору. 	<p>Андріїв В. М. Юридичний механізм забезпечення трудових прав працівників: монографія / В.М. Андріїв. — Чернігів : Черніг. держ. ін.-т права, соц. технологій та праці, 2011. — 305 с.</p> <p>Божко В. М. Засади правового регулювання оплати праці: теоретичний аспект: монографія / В. М. Божко. — Полтава : Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка, 2011. — 402 с.</p> <p>Венедітков С. В. Теоретико-правові засади сучасної концепції трудового правовідношення в Україні: монографія / С. В. Венедітков. — Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. — 224 с.</p> <p>Костюк В. Л. Правосуб'єктність у трудовому праві: проблеми теорії та практики: монографія / В. Л. Костюк. — К. : Видавець Карпенко В. М., 2012. — 464 с.</p> <p>Мельник К. Ю., Бабенко А. О.</p>

Проблеми юридичних гарантій трудових прав працівників при укладенні, зміні та розірванні трудового договору : монографія / К. Ю. Мельник, А. О. Бабенко. — Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2016. — 240 с.

Мельничук Н. О. Договірне регулювання трудових відносин в нових економічних умовах: монографія / Н. О. Мельничук. — К. : Хай-Тек Прес, 2012. — 340 с.

Слюсар А. М. Правовий статус суб'єктів трудового права України: теоретико-правовий аспект: монографія / А. М. Слюсар. — Х. : ФІНН, 2011. — 336 с.

Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження: монографія / С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко, С. В. Мороз, К. А. Малиновська ; за наук. ред. проф. Ярошенка О. М. — Х. : Юрайт, 2013. — 288 с.

Мельник К. Ю. Трудове право України : підручник / К. Ю. Мельник. — Харків : Діа плюс, 2014. — 480 с.

Трудове право: підручник / В. В. Жернаков, С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко та ін. ; за ред. В. В. Жернакова. — Х. : Право, 2012. — 496 с.

Трудове право України: академічний курс: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Пилипенко П. Д. та ін. ; за ред. д-ра юрид. наук, проф. П. Д. Пилипенка. — К. : Ін Юре, 2014. — 548 с.

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Л.С. Таль - засновник вчення про трудовий договір.
2. М.Г. Александров - автор першої монографії про трудове правовідношення.
3. О.І. Процевський - видатний український вчений-трудолик.
4. Цивільне та трудове право: історія взаємозв'язку.
5. Етапи розвитку науки трудового права.
6. Сучасний стан науки трудового права.
7. Напрями розвитку сучасної науки трудового права.
8. Проблеми предмету трудового права.
9. Договір особистого найму за Кодексом Наполеона.
10. Статут про промислову працю 1913 р.
11. Перші акти трудового законодавства УРСР.
12. Індивідуальні та колективні трудові відносини: концептуальні засади.
13. Проблеми сфери дії трудового права.
14. Історія розвитку вчень про метод трудового права.
15. Проблеми співвідношення центральних та локальних нормативно-правових актів.
16. Особливості юридичної відповідальності у трудовому праві.
17. Комісія по трудових спорах: проблеми створення та доцільність існування.
18. Форми участі профспілок у правовому регулюванні праці.
19. Проблеми розмежування прав трудових колективів і профспілок на підприємстві.
20. Проблеми основних інститутів трудового права.
21. Співвідношення системи трудового права із системою трудового законодавства, системою науки трудового права та системою навчальної дисципліни «Трудове право».
22. Проблеми ратифікації та виконання Україною конвенцій Міжнародної організації праці.

23. Європейська соціальна хартія — джерело соціальних стандартів у сфері праці.
24. Концептуальні підходи до співвідношення міжнародних та національних документів у галузі праці.
25. Проблеми співвідношення норм права і принципів в трудовому праві.
26. Міжгалузеві принципи трудового права.
27. Свобода трудового договору, як основний галузевий принцип сучасного трудового права.
28. Проблема забезпечення стабільності трудових правовідносин в Україні.
29. Принцип свободи об'єднання працівників та роботодавців.
30. Принцип рівності трудових прав та недопущення дискримінації у сфері праці.
31. Поняття та особливості трудового договору.
32. Місце випробування при прийнятті на роботу серед умов трудового договору.
33. Значення трудових книжок: історія їх введення та сучасна доцільність.
34. Проблеми правового регулювання відсторонення від роботи.
35. Сумісництво та суміщення: проблеми застосування.
36. Проблеми застосування переведень на іншу роботу.
37. Шляхи вдосконалення правового регулювання змін істотних умов праці.
38. Проблеми нормативного забезпечення розірвання трудового договору у разі змін в організації виробництва і праці.

5.1.2. Теми курсових робіт

Курсові роботи навчальними планами не передбачені.

5.1.3. Теми наукових робіт

1. Історія розвитку вчень про метод трудового права.
2. Проблеми співвідношення центральних та локальних нормативно-правових актів.
3. Особливості юридичної відповідальності у трудовому праві.
4. Комісія по трудових спорах: проблеми створення та доцільність існування.
5. Форми участі профспілок у правовому регулюванні праці.

6. Проблеми розмежування прав трудових колективів і профспілок на підприємстві.
7. Проблеми основних інститутів трудового права.
8. Співвідношення системи трудового права із системою трудового законодавства, системою науки трудового права та системою навчальної дисципліни «Трудове право».
9. Проблеми ратифікації та виконання Україною конвенцій Міжнародної організації праці.
10. Європейська соціальна хартія — джерело соціальних стандартів у сфері праці.
11. Концептуальні підходи до співвідношення міжнародних та національних документів у галузі праці.
12. Проблеми співвідношення норм права і принципів в трудовому праві.
13. Міжгалузеві принципи трудового права.
14. Свобода трудового договору, як основний галузевий принцип сучасного трудового права.
15. Проблема забезпечення стабільності трудових правовідносин в Україні.
16. Принцип свободи об'єднання працівників та роботодавців.
17. Принцип рівності трудових прав та недопущення дискримінації у сфері праці.
18. Поняття та особливості трудового договору.
19. Місце випробування при прийнятті на роботу серед умов трудового договору.
20. Значення трудових книжок: історія їх введення та сучасна доцільність.
21. Проблеми правового регулювання відсторонення від роботи.
22. Сумісництво та суміщення: проблеми застосування.
23. Проблеми застосування переведень на іншу роботу.
24. Шляхи вдосконалення правового регулювання змін істотних умов праці.
25. Проблеми нормативного забезпечення розірвання трудового договору у разі змін в організації виробництва і праці.

6. Методи навчання

Методами викладання дисципліни «Сучасні доктрини трудового права» є проведення лекцій з використанням мультимедійних комплексів та семінарських занять, із застосуванням таких методів як виступи з доповідями та участь у наукових дискусіях.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Перші наукові праці у трудовому праві.
2. Видатні особистості у науці трудового права.
3. Радянські школи трудового права.
4. Школи трудового права у незалежній Україні.
5. Дореволюційна концепція трудового права.
6. Становлення трудового права як самостійної галузі права.
7. Концепція індивідуальності трудових правовідносин.
8. Концепція поділу предмету трудового права на індивідуальні та колективні трудові відносини.
9. Концепції сфери дії трудового права.
10. Концептуальні підходи до методу трудового права.
11. Історія становлення системи трудового права.
12. Концептуальні підходи до системи трудового права.
13. Основні інститути трудового права.
14. Співвідношення системи трудового права із системою трудового законодавства, системою науки трудового права та системою навчальної дисципліни «Трудове право».
15. Концептуальні підходи до співвідношення міжнародних та національних документів у галузі праці.
16. Міжнародні засади розвитку трудового права.
17. Кодекс законів про працю України – основне кодифіковане джерело трудового права.
18. Класифікації нормативно-правових актів у сфері праці.

19. Концептуальні підходи до місця рішень Конституційного Суду України та керівних роз'яснень Пленуму Верховного Суду України у трудовому праві.

20. Радянська концепція принципів трудового права.

21. Сучасні підходи до системи принципів трудового права.

22. Класифікація принципів трудового права.

23. Співвідношення норм права і принципів в трудовому праві.

24. Свобода праці, як основний галузевий принцип сучасного трудового права.

25. Радянська концепція функцій трудового права.

26. Сучасні підходи до системи функцій трудового права.

27. Вчення Л.С. Таля про трудовий договір.

28. Радянські доктрини трудового договору.

29. Сучасна концепція трудового договору.

30. Види трудового договору.

31. Концептуальні підходи до природи контракту.

32. Проблеми укладення трудового договору.

33. Значення трудових книжок: історія їх введення та сучасна доцільність.

34. Місце випробування при прийнятті на роботу серед умов трудового договору.

35. Концепції зміни трудового договору.

36. Проблеми припинення та призупинення трудового договору .

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути екзамени (комплексні екзамени); тести; наскрізні проекти; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських, практичних, лабораторних занять;
- якості виконання самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських, практичних та лабораторних занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна робота (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} = \left(\left(\frac{\text{Результат навчальних занять за семестр}}{2} + \frac{\text{Результат самостійної роботи за семестр}}{2} \right) \right) \cdot 10$$

Підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (екзамену) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить **50**.

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру, та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені).

$$\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни} = \text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} + \text{Кількість балів за підсумковим контролем}$$

Здобувач, який під час складання підсумкового контролю (екзамену) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та

2-3 науково-педагогічних працівники.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі екзамену, то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

$$\frac{\text{Підсумкові бали навчальної дисципліни}}{2} = \frac{\text{Підсумкові бали за поточний семестр}}{2} + \frac{\text{Підсумкові бали за попередній семестр}}{2}$$

У цьому розділі також повинні бути розроблені чіткі критерії оцінювання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю (*робота на семінарських, практичних, лабораторних та інших аудиторних заняттях, самостійна робота, виконання індивідуальних творчих завдань*) та підсумкового контролю. Кафедра визначає вимоги до здобувачів стосовно засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної роботи. Наприклад:

Робота під час навчальних занять	Самостійна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок	Підготувати реферат, підготувати конспект за темою самостійної роботи, виконати практичне завдання тощо	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка	
		Оцінка	Пояснення
97-100	Відмінно («зараховано»)	A	«Відмінно» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком , потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі. відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
94-96			
90-93			
85-89	Добре («зараховано»)	B	«Дуже добре» – теоретичний зміст курсу засвоєний цілком . потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані якості виконання більшості з них оцінена числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками
80-84			
75-79		C	«Добре» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якості виконання жодного з них не оцінена мінімальним числом балів, деякі вади завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією- двома значними помилками
70-74	Задовільно («зараховано»)	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково . але прогалини не несуть істотний характер, потрібні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконана , деякі з виконаних завдань містить помилки, робота з трьома значними помилками
65-69			
60-64		E	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково , деякі практичні навички роботи несформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана або якості виконання деяких з них; оцінена числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	«Умовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу засвоєний частково , потрібні практичні навички роботи несформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконана , або якості їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторною складання), робота, що потребує доробки
21-40			
1-20		F	«Безумовно незадовільно» - теоретичний зміст курсу неосвоєний , потрібні практичні навички роботи несформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота паї матеріалом курсу не приведе до значного підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки.

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна

1. Трудове право України : підручник / [автор. кол.: С. М. Бортник, К. Ю. Мельник, Л. В. Могілевський та ін.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2019. – 408 с.
2. Мельник К. Ю. Трудове право України : підручник / К. Ю. Мельник. – Харків : Діса плюс, 2014. – 480 с.
3. Лукаш С. С. Співвідношення централізованого і локального регулювання трудових відносин в умовах ринкової економіки: монографія / С. С. Лукаш. – Х. : ФІНН, 2009. – 368 с
4. Мельник К. Ю. Проблеми правового регулювання трудових відносин службовців правоохоронних органів : монографія / К. Ю. Мельник. – Х. : Харк. нац. ун-т внутр. справ, 2009. – 360 с.
5. Мельник, К. Ю. Проблеми юридичних гарантій трудових прав працівників при укладенні, зміні та розірванні трудового договору : монографія / К. Ю. Мельник, А. О. Бабенко. — Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2016. — 240 с.
6. Мельник К. Ю. Проблеми правового регулювання виникнення трудових правовідносин з поліцейськими : монографія /К. Ю. Мельник, С. М. Бортник, О. В. Худякова // за заг.ред. К. Ю. Мельника; Харк. нац. ун-т внутр. справ –Х.:У справі, 2017. – 230 с.
7. Актуальні проблеми трудового законодавства, законодавства про державну службу та службу в правоохоронних органах: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Харків, 16 листопада 2018 р.) ; за заг. ред. К. Ю. Мельника. – Х. : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2018. – 427 с.
8. Напрями розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю кафедри трудового та господарського права Харківського національного університету внутрішніх справ (м. Харків, 3 листопада 2017 р.) ; за заг. ред. К. Ю. Мельника. – Х.: Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2017. – 462 с.
9. Сфера дії трудового права та права соціального забезпечення : матеріали V

Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Харків, 28 жовтня 2016 р.) ; за заг. ред. К. Ю. Мельника / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : ХНУВС, 2016. – 426 с.

10. Сучасні проблеми трудового та пенсійного законодавства : матеріали IV Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Харків, 27 листопада 2015 р.) ; за заг. ред. К. Ю. Мельника / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : ХНУВС, 2015. – 354 с.

11. Єдність і диференціація трудового права та права соціального забезпечення : матеріали III Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Харків, 28 листоп. 2014 р.) ; за заг. ред. К. Ю. Мельника / МВС України ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : ХНУВС, 2014. – 324 с.

12. Трудове законодавство: шляхи реформування : матеріали II Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Харків, 12 квіт. 2013 р.) ; за заг. ред. К. Ю. Мельника / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : ХНУВС, 2013. – 364 с.

Допоміжна

13. Андріїв В. М. Юридичний механізм забезпечення трудових прав працівників: монографія / В.М. Андріїв. — Чернігів : Черніг. держ. ін-т права, соц. технологій та праці, 2011. — 305 с.

14. Божко В. М. Засади правового регулювання оплати праці: теоретичний аспект: монографія / В. М. Божко. Полтава : Полтав. нац. техн. ун-т ім. Юрія Кондратюка, 2011. 402 с.

15. Бортник С. М. Проблеми правового регулювання трудових прав поліцейських : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.05 / С. М. Бортник; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 35 с.

16. Венедіктов В. С. Юридична відповідальність працівників ОВС України : моногр. / В. С. Венедіктов. — Х. : Нац. ун-т внутр. справ. — 2003. — 269 с

17. Венедіктов С. В. Теоретико-правові засади сучасної концепції трудового правовідношення в Україні: монографія / С. В. Венедіктов. — Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. — 224 с.

18. Вишновецька С. В. Методологія науки трудового права: монографія / С. В. Вишновецька. К. : Ніка-Центр, 2014. 320 с.

19. Гончарук В.В. Правове регулювання змін умов праці працівників органів

внутрішніх справ : [монографія] / Гончарук В.В. – Харків : Тимченко, 2011. – 206 с.

20. Жигалкін І. П. Система принципів трудового права України: проблеми сучасної теорії і практики : монографія / І. П. Жигалкін. – Х. : Право, 2015. – 360 с.

21. Жигалкін П. І. Судова практика та її значення для регулювання відносин у сфері праці : моногр. / П. І. Жигалкін, С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко. — Х. : ФІНН, 2008. — 544 с.

22. Івчук Ю. Ю. Теоретико-правові засади правового регулювання охорони праці в умовах реформування трудового законодавства України : монографія / Ю. Ю. Івчук ; Східноукр. нац. ун-т ім. Володимира Даля. - Харків : Право, 2015. - 271 с.

23. Іншин М. І. Правове регулювання службово-трудова відносин в Україні : моногр. / М. І. Іншин. — Х. : Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2004. — 337 с.

24. Коваленко О.О. Свобода волі працівника і роботодавця та її вплив на укладання, зміну та припинення трудового договору : монографія / О.О. Коваленко. – Х. : ХНАДУ, 2015. – 348 с.

25. Коломоєць П. В. Гарантії реалізації трудових прав поліцейських : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / П. В. Коломоєць; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 20 с.

26. Костюк В. Л. Правосуб'єктність у трудовому праві: проблеми теорії та практики: монографія / В. Л. Костюк. К. : Видавець Карпенко В. М., 2012. 464 с.

27. Костюченко О. Є. Реалізація соціального призначення трудового права в Україні : монографія / О. Є. Костюченко. – Харків : Право, 2018. – 392 с.

28. Купріянова А. О. Правове регулювання дисциплінарної відповідальності державних виконавців : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / А. О. Купріянова; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2019. 28 с.

29. Лазор В. В. Правове регулювання трудових спорів, конфліктів і порядок їх вирішення на сучасному етапі : моногр. / В. В. Лазор. Луганськ : Література, 2004. 352 с.

30. Мельничук Н. О. Договірне регулювання трудових відносин в нових економічних умовах: монографія / Н. О. Мельничук. К. : Хай-Тек Прес, 2012. 340 с.

31. Пилипенко П. Д. Підстави виникнення індивідуальних трудових правовідносин / П. Д. Пилипенко. К. : Знання, 2003. 146 с.

32. Пилипенко П. Д. Проблеми теорії трудового права : моногр. / П. Д. Пилипенко.

Л. : Вид. центр Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка, 1999. 214 с.

33. Подорожній Є.Ю. Проблеми теорії та практики юридичної відповідальності у трудовому праві України: монографія. / Є.Ю. Подорожній. – Х.: НікаНова, 2016. 402 с.

34. Подорожній А. Ю. Організаційно-правові засади притягнення працівників до дисциплінарної відповідальності : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / А. Ю. Подорожній; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. - Харків, 2018. 28 с.

35. Попов С. В. Форми реалізації права на працю: проблеми теорії та практики: монографія / С. В. Попов. Х. : ФІНН, 2009. 336 с.

36. Сербин Н. В. Правове регулювання недопущення дискримінації у сфері праці за трудовим законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / Н. В. Сербин; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 23 с.

37. Серeda О. Г. Державно-правовий механізм захисту прав працівників в умовах інтеграції України до Європейського Союзу: теорія та практика : монографія / О. Г. Серeda. Харків : Право, 2018. 472 с.

38. Сільченко С. О. Строковий трудовий договір за законодавством України: поняття, види, умови укладення, зміни та припинення: монографія / С. О. Сільченко. Х. : Золоті сторінки, 2005. 204 с.

39. Слюсар А. М. Правовий статус суб'єктів трудового права України: теоретико-правовий аспект: монографія / А. М. Слюсар. Х. : ФІНН, 2011. 336 с.

40. Уварова Н. В. Проблеми теорії та практики вирішення трудових спорів : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.05 / Н. В. Уварова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 36 с.

41. Укладення трудового договору: теоретико-прикладне дослідження: монографія / С. М. Прилипко, О. М. Ярошенко, С. В. Мороз, К. А. Малиновська ; за наук. ред. проф. Ярошенка О. М. Х. : Юрайт, 2013. 288 с.

42. Хуторян Н. М. Теоретичні проблеми матеріальної відповідальності сторін трудових правовідносин : моногр. / Н. М. Хуторян. К. : Ін-т держави і права ім. В. М.Корецького НАН України, 2002. 264 с.

43. Цесарський Ф. А. Еволюція поглядів на природу індивідуальних договорів про працю у правовій доктрині : монографія / Ф. А. Цесарський ; Ін-т законодавства Верховної Ради України. - Одеса : Фенікс, 2016. – 360 с.

44. Чанишева Г. І. Колективні відносини у сфері праці: теоретико-правовий аспект : моногр. / Г. І. Чанишева. О. : Юрид. л-ра, 2001. 328 с.
45. Шабанов Р. І. Концептуальні засади соціального захисту від безробіття : монографія / Р. І. Шабанов ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Х. : ХНАДУ, 2015. 359 с.
46. Шамшина І. І. Суб'єкти трудового права: правове регулювання в умовах ринкових відносин: монографія / І. І. Шамшина. Луганськ : Л-ра, 2010. 448 с.
47. Шевердіна В. І. Теоретико-правові засади відповідальності керівника за трудовим законодавством : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.05 / В. І. Шевердіна; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2018. 22 с.
48. Щотова Ю.М. Професійні спілки як особливий суб'єкт трудового права України: монографія / Ю.М. Щотова.— К.: Генеза, 2014.— 360 с.
49. Щербина В. І. Функції трудового права : моногр. / В. І. Щербина. Д. : Акад. митної служби України, 2007. 425 с.
50. Яковлєв О. А. Припинення трудових правовідносин з незалежних від волі їх сторін підстав: актуальні проблеми теорії та практики : монографія / О. А. Яковлєв. - Харків : Право, 2017. - 200 с.
51. Ярошенко О. М. Теоретичні та практичні проблеми джерел трудового права України : моногр. / О. М. Ярошенко. Х. : СПДФО Вапнярчук Н. М., 2006. 456 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Верховна Рада України: Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
2. Органи виконавчої влади: Єдиний веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
3. МВС України: Офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mvs.gov.ua>.
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

5. Наукова бібліотека НАУКОВА БІБЛІОТЕКА Національного університету "Києво-Могилянська академія"[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.library.ukma.kiev.ua>.

6. Президент України: Офіційний веб-портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua>

7. Верховний Суд: Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>